

9.1. Generelt

Med udgangspunkt i de formulerede målsætninger for forsøgsordningen skal søges belyst i hvilket omfang, de tilbudte behandlingsforløb har virkning i forhold til de deltagende personers situation.

Dette gælder såvel de mere kvalitative aspekter (»bedre livssituation«) som de mere kvantitative aspekter (»uden brug af ulovlige stoffer« og »uden kriminalitet«).

For at kunne vurdere sådanne kvalitative og kvantitative virkninger af forsøget må der ske sammenligninger med tilsvarende grupper uden for forsøget. Det kan være personer med parallelle »kARRIEREFORLØB«, som idømmes ubetinget straf, får almindelig betinget dom eller som anbringes efter straffelovens § 49, stk. 2.

9.2. Målgrupper for evalueringen

Foruden stofmisbrugeren vil de implicerede aktører i forsøget være myndigheds-personer, såsom kommunale medarbejdere, stofmisbrugsbehandlere, medarbejdere i Kriminalforsorgen og politiet m.m.

Evalueringen må ske gennem hele processen med flere kontakter med de implicerede, begyndende med en afdækning af forventninger og holdningerne til forsøget. Efter en vis tid – for eksempel efter seks og tolv måneder – undersøges udvikling i forventninger og holdninger, ligesom forløbet med konkret udvælgelse af personer til forsøget vurderes. Ved behandlingens afslutning vurderes tillige resultater, procedure og samarbejde. Ved den planlagte afslutning foretages en mere generel og sammenfattende vurdering blandt myndigheds-personerne.

Med hensyn til *stofmisbrugeren* følges denne tæt lige fra visitation til forsøget med indledende interview om vedkommendes forudsætninger og forventninger. Under opholdet på døgninstitutionen interviewes misbrugeren kort tid efter begyndelsen (cirka en måned) om egen opfattelse af situationen, hvilket sammenholdes med opfattelsen 2-4 uger før ophøret af opholdet. Herefter 2-3 kontakter med stofmisbrugeren frem til to år efter behandlingens ophør.

9.3. Metode

Mens kontakten til stofmisbrugeren vil ske i form af interviews på grundlag af interviewguides vil kontakten med andre aktører delvis finde sted ved interviews og delvis ved spørgeskemaer. Der forudsættes fuld fortrolighed vedrørende udsagn, ligesom kun evaluatorerne har adgang til personsagerne. Evaluering af de kvantitative aspekter (kriminalitets-/stoffrihed) sker dels gennem selvrapportering dels gennem adgang til personsager.

Konkluderende foreslår arbejdsgruppen, at følgende elementer evalueres:

- *Effektevaluering.* Der skal opstilles nærmere kriterier herfor. Der skal måles på den tre-delte målsætning for forsøget. Det er nødvendigt at disse kriterier operationaliseres i konkrete delmål. Til brug for – blandt andet – evalueringen skal der tages stilling til registrering.
- *Procesevaluering.* Samarbejdet mellem de forskellige aktører og hovedpersonen, de forskellige faser i behandlingen m.m. belyses over tid ved kvalitative interviews.
- *Den social-faglige indsats* (behandlingen). Herunder de forskellige behandlingsforløb/modeller afhængig af forsøgsordningens udstrækning.

Inden den 3-årige forsøgsperiode udløber, skal der foreligge resultater fra evalueringen – blandt andet med henblik på stillingtagen til forsøgets permanentgørelse.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der ned-sættes en mindre *følgegruppe*, hvis opgave det er at følge forsøgsordningen tæt. Herunder om der opstår problemer med forsøget undervejs. Det foreslås, at enkelte medlemmer fra arbejdsgruppen og evaluatorerne er repræsenteret i følgegruppen. Behovet for mødevirksomhed vurderes til omkring to møder årligt.

10. Ordningens økonomiske konsekvenser

10.1. Generelle betragtninger

Ifølge kommissoriet forudsættes forsøgsperioden at strække sig over minimum tre år. Som det fremgår af kommissoriet er der inden for Socialministeriets ramme afsat fem millioner kroner i 1995 til etablering af forsøgsordningen. Det skal i denne sammenhæng fremhæves, at såfremt personer i